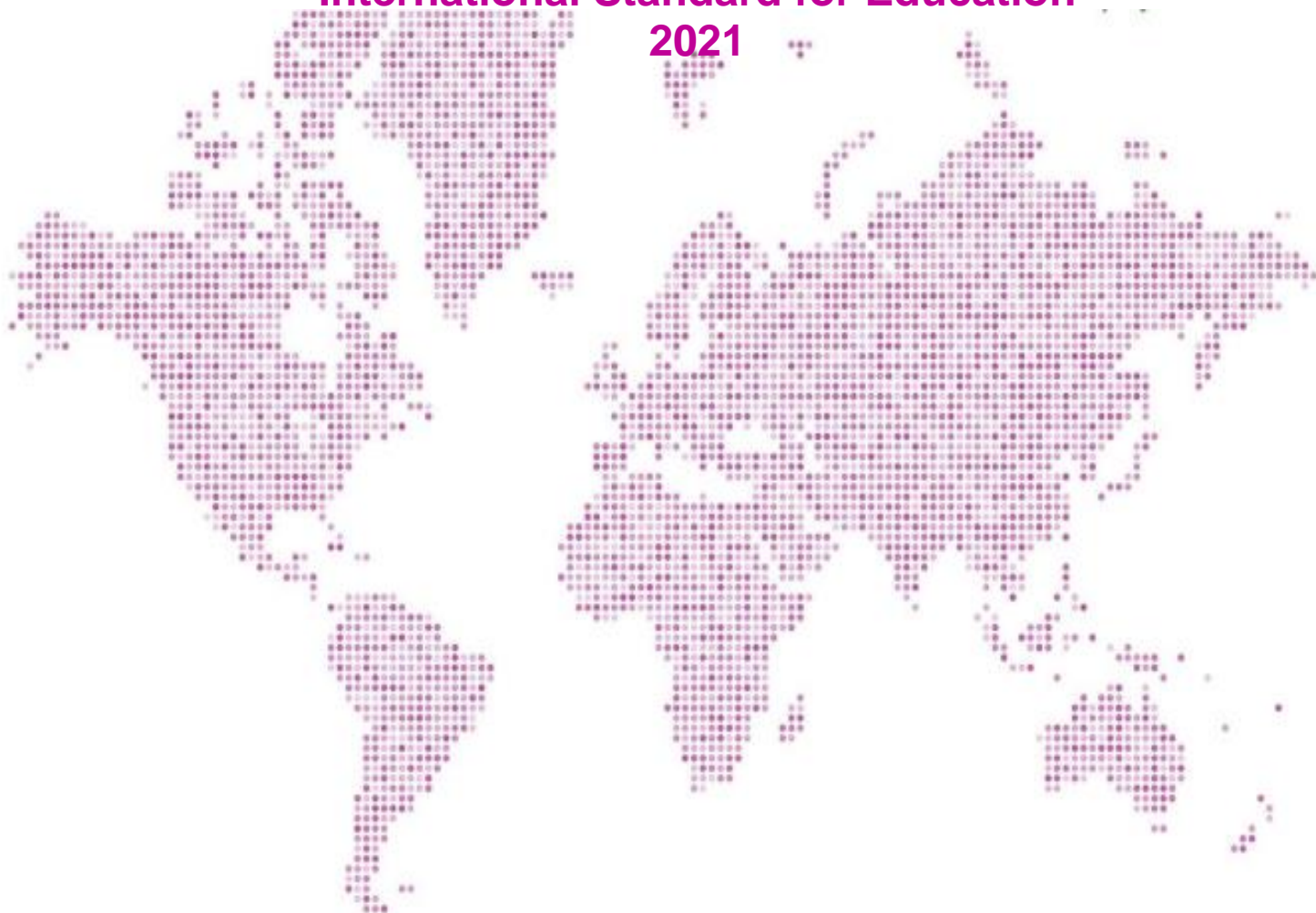

UzNADA

wada

International Standard for Education
2021

BUTUN JAHON ANTIDOPING KODEKSI

TA'LIMNING

XALQARO STANDARTI

XALQARO TA'LIM STANDARTI

Butunjahon antidoping kodeksi, Ta'lim dasturlarining xalqaro standarti Butunjahon antidoping dasturi doirasida ishlab chiqilgan majburiy xalqaro standartdir. U Imzolovchilar, davlat organlari va boshqa tegishli manfaatdor tomonlar bilan kelishilgan holda ishlab chiqilgan.

Xalqaro ta'lim standarti birinchi marta WADA ijroiya qo'mitasi tomonidan 2019 yil 7-noyabrda Katovitsada bo'lib o'tgan sportda doping bo'yicha beshinchi jahon konferensiyasida qabul qilingan va tasdiqlangan hamda 2021 yil 1-yanvardan boshlab amal qiladi.

Butunjahon antidoping agentligi tomonidan nashr etilgan.

*World Anti-Doping Agency Stock Exchange Tower
800 Place Victoria (Suite 1700)
PO Box 120
Montreal, Quebec Canada H4Z 1B7*

www.wada-ama.org

*Tel: + 1 514 904 9232
Fax: + 1 514 904 8650
E-mail: code@wada-ama.org*

MUNDARIJA

I-bob: KIRISH, KODEKS QOIDALARI, XALQARO STANDART QOIDALARI VA TA'RIFLAR	4
1.0 KIRISH	4
2.0 KODEKS QOIDALARI	5
3.0 TA'RIF VA TALQIN	5
3.1 Xalqaro ta'lim standartida qo'llaniladigan 2021 yilgi Kodeksda belgilangan atamalar.....	5
3.2 Kodeksga muvofiqlik xalqaro standartida belgilangan shartlar	8
3.3 Xalqaro ta'lim standartiga xos bo'lgan atamalar	8
3.4 Talqin	9
II-bob: TA'LIM STANDARTLARI	9
4.0 TA'LIM DASTURINI REJALASHTIRISH	10
4.1 Ta'lim rejasini ishlab chiqish	10
4.2 Mavjud vaziyatni baholash	10
4.3 Ta'lim ro'yxatini tashkil etish	10
4.4 Maqsad va faoliyat	11
4.5 Monitoring	11
5.0 TA'LIM DASTURLARINI AMALGA OSHIRISH	12
6.0 TA'LIM DASTURLARINI BAHOLASH	13
III-bob: ROLLAR VA MAJBURIYAT, HAMKORLIK VA JAVOBGARLIK, IMZOLOVCHILAR	13
7.0 IMZOLOVCHILARNING ROLI VA MAJBURIYATI	13
7.1 Umumiy tushuncha	13
7.2 Milliy antidoping tashkilotlari	14
7.3 Xalqaro federatsiyalar	14
7.4 Asosiy tadbir tashkilotchilari	15
7.5 Milliy olimpiya va paralimpiya qo'mitalari	15
7.6 Mintaqaviy antidoping tashkilotlari	15
7.7 Butunjahon antidoping agentligi (WADA)	16
8.0 BOSHQA IMZOLOVCHILAR BILAN HAMKORLIK	16
9.0 JAVOBGARLIK	16

I-bob: KIRISH, KODEKS QOIDALARI, XALQARO STANDART QOIDALARI VA TA'RIFLAR

1.0 Kirish

Ta'limning Xalqaro Standarti Butunjahon Antidoping Dasturi doirasida ishlab chiqilgan majburiy Xalqaro Standartdir.

Xalqaro Ta'lim Standartining umumiy maqsadi Kodeksda ko'rsatilgan sport ruhini saqlashni qo'llab-quvvatlash va halol sport muhitini shakllantirishga yordam berishdir. Sportchilarning aksariyati halol raqobatlashishni xohlashlari, Taqiqlangan Moddalar yoki Usullardan Foydalanish niyati yo'qligi va halol o'yin maydoniga ega bo'lish huquqiga ega ekanligi tan olingan.

Ta'lim, halol sport qadriyatlariga muvofiq xatti-harakatlarni targ'ib qilishga va sportchilar va boshqa odamlarning doping qabul qilishining Oldini Olish strategiyasi sifatida Kodeksda ta'kidlangan. Xalqaro ta'lim standartining asosi shundaki, sportchining antidoping bo'yicha birinchi tajribasi doping test olish emas, balki ta'lim orqali bo'lishi kerak.

Xalqaro Ta'lim Standartining maqsadini qo'llab-quvvatlash uchun uchta (3) asosiy qisimga ega.

Birinchi-Kodeksning 18-moddasida nazarda tutilgan samarali Ta'lim Dasturlarini rejalashtirish, amalga oshirish, monitoring qilish va baholashda Imzolovchilarni qo'llab-quvvatlovchi va bajarilishi majburiy standartlar o'rnatilgan. Kodeks, xalqaro ta'lim standarti va Ta'lim bo'yicha Ko'rsatmalar va asoslarini belgilab beradigan tarzda muvofiqlashtiriladi, Xalqaro ta'lim standarti o'z ichiga oladigan qoidalar va minimal standartlarni belgilaydi, Ta'lim bo'yicha Ko'rsatmalar esa Imzolovchilarga o'z Ta'lim Dasturi faoliyatini rivojlantirish va takomillashtirishga yordam beradi.

Xalqaro Ta'lim Standartining ikkinchi qismi quyidagilardan iborat:

- a) Ta'lim sohasidagi terminologiyaning ta'riflari.
- b) Ta'lim Dasturlarini rejalashtirish, amalga oshirish, monitoring qilish va baholash uchun mas'ul bo'lgan barcha Imzolovchilar uchun rol va mas'uliyatlarga aniqlik kiritish.

Xalqaro Ta'lim Standartining uchinchi qismi Imzolovchilarga o'z resurslaridan maksimal darajada foydalanishga yordam berishdir:

- a) Imzolovchilardan kamida Yillik Sinov Ro'yxatidagi Sportchilar va sanksiyadan qaytgan Sportchilarni o'qitadigan ta'lim ro'yxatini tashkil etishni talab qilish;
- b) Imzolovchilarni boshqalar bilan hamkorlik qilishga va takrorlanishni minimallashtirish uchun ta'lim faoliyatini muvofiqlashtirishga undash;
- c) Imzolovchilarga sport ruhini singdirish va halol sport muhitini rivojlantirish uchun Qadriyatlarga Asoslangan Ta'lim dasturlari orqali kengroq ravishda tarbiyalashning afzalliklarini ko'rib chiqishga undash;

d) Imzolovchilarni boshqalarning, shu jumladan hukumatlar, tadqiqotchilar va ta'lim muassasalarining resurslari va tajribalarini jalb qilish va ulardan foydalanishga undash.

2.0 Kodeks Qoidalari

2021 yilgi Kodeksda quyidagi maqolalar Xalqaro Ta'lim Standartiga bevosita tegishli:

- ❖ Kirish;
- ❖ Kodeks 18-modda Ta'lim to'g'risida;
- ❖ Kodeks 20-modda Imzolovchilar va WADAning qo'shimcha vazifalari va majburiyatlari;
- ❖ Kodeks 21-modda Sportchilar va boshqa Shaxslarning qo'shimcha Vazifalari va Majburiyatlari.

3.0 Ta'riflar va Talqin

3.1 Xalqaro ta'lim standartida qo'llaniladigan 2021 yilgi Kodeksda belgilangan atamalar:

ADAMS: Dopingga Qarshi Ma'muriyat va Boshqaruv Tizimi – bu ma'lumotlarni kiritish, saqlash, almashish va hisobot berish uchun Webga asoslangan ma'lumotlar bazasini boshqarish vositasi bo'lib, manfaatdor tomonlar va WADAgga dopingga qarshi operatsiyalarida ma'lumotlarni himoya qilish qonunchiligi bilan birgalikda yordam berish uchun mo'ljallangan.

Antidoping Tashkilotlari: WADA yoki doping nazorati jarayonining biron bir qismini boshlash yoki amalga oshirish qoidalarini qabul qilish uchun mas'ul bo'lgan tashkilotlar Kodeksni Imzolovchilardir. Bunga masalan, Xalqaro Olimpiya Qo'mitasi, Xalqaro Paralimpiya Qo'mitasi, o'z Tadbirlarida Test sinovlarini o'tkazadigan boshqa yirik tadbir tashkilotlari, Xalqaro Federatsiyalar va Milliy Antidoping Tashkilotlari kiradi.

Sportchi: sportda xalqaro miqyosda (har bir Xalqaro Federatsiya tomonidan belgilanadigan) yoki milliy darajada (har bir Milliy Antidoping Tashkiloti tomonidan belgilanadigan) raqobatlashadigan har qanday Shaxs. Antidoping Tashkiloti xalqaro darajadagi Sportchi yoki Milliy Darajadagi Sportchi bo'lgan sportchiga antidoping qoidalarini qo'llash va shu bilan ularni "Sportchi" ta'rifiga kiritish huquqiga ega. Xalqaro Darajadagi va Milliy Darajadagi Sportchilarga nisbatan Antidoping Tashkiloti quyidagilarni qo'llashi mumkin:

- ❖ cheklangan testlarni o'tkazish yoki umuman test o'tkazmaslik;
- ❖ namunalarni ta'qiqlangan moddalarning to'liq ro'yxatidan kamroq tahlil qilish;
- ❖ qayerdaligi haqida ma'lumotlarni talab qilish;
- ❖ terapevtik istisno ruxsatnomasini (TI)ni oldindan talab qilish yoki qilmaslik.

Agar, Kodeksning 2.1, 2.3 yoki 2.5-moddalarida ko'rsatilgan antidoping qoidalarining

buzilishi Antidoping Tashkilotining o'z vakolatlari doirasida test olish uchun tanlangan xalqaro yoki milliy darajadagi har qanday Sportchi tomonidan sodir etilgan bo'lsa, Kodeksning 2.8-modda va 2.9-moddalarida ko'rsatilgan jazolar qo'llanilishi kerak. Antidoping axboroti va ta'lim maqsadlari uchun kodeksni imzolagan hukumat yoki boshqa sport tashkilotining vakolati ostida sport bilan shug'ullanadigan har qanday shaxs sportchi hisoblanadi.

[Sportchiga sharh: sport bilan shug'ullanadigan shaxslar beshta toifadan biriga kirishi mumkin: 1) Xalqaro Darajadagi Sportchi, 2) Milliy Darajadagi Sportchi, 3) Xalqaro yoki Milliy Darajadagi Sportchi bo'lmagan, ammo Xalqaro yoki Milliy Federatsiyasida mashq qilishi uchun tanlangan shaxslar, 4) nafaqadagi sportchi, 5) Xalqaro Federatsiya yoki Milliy Antidoping Tashkiloti ro'yxatida bo'lmagan lekin sport bilan shug'ullanadigan shaxslar. Barcha Xalqaro va Milliy Darajadagi Sportchilar Kodeksning antidoping qoidalariga bo'ysunadilar, xalqaro va milliy darajadagi sport turlarining aniq ta'riflari xalqaro federatsiyalar va Milliy Antidoping Tashkilotlarining antidoping qoidalarida belgilanadi.]

Sportchining biologik pasporti: Sinov va tekshiruvlar Xalqaro standarti, hamda Xalqaro laboratoriyalar standartlariga muvofiq amalga oshirilgan dastur va ma'lumotlarni to'plash va umumlashtirish usullari

Sportchilarni qo'llab-quvvatlovchi xodimlar: har qanday murabbiy, menejer, agent, jamoa xodimlari, shifokor, o'rta tibbiyot xodimlari, ota-ona yoki sport Musobaqalarida qatnashadigan yoki unga tayyorgarlik ko'rayotgan sportchi bilan ishlaydigan, davolaydigan yoki yordam beradigan boshqa Shaxs.

Kodeks: Butunjahon Antidoping Kodeksi.

Musobaqa: poyga, o'yin yoki yakka sport musobaqasidir. Masalan, basketbol o'yini yoki yengil atletika bo'yicha 100 metrlik Olimpiya musobaqasining finali. Har kuni yoki boshqa vaqt oralig'ida o'tkaziladigan tadbirlar va boshqa sport musobaqalari uchun Musobaqa va Tadbir o'rtasidagi farq amaldagi Xalqaro Federatsiya qoidalarida nazarda tutilgan bo'ladi.

Doping nazorati: sinovlarni taqsimlashni rejalashtirishdan tortib, har qanday murojaatni yakuniy xulosasi bajarilishigacha bo'lgan barcha qadamlar va jarayonlar, jumladan, sinov, tergov, qayerdaligi, TI ruxsatnomasi, namunalarni yig'ish va boshqarish, laboratoriya tahlil natijalarni boshqarish va tekshiruvlar yoki 10.14-moddaning buzilishi bilan bog'liq ishlarning barchasi doping nazorat jarayoniga kiradi (nomuvofiqlik yoki vaqtincha to'xtatib turish holati).

Ta'lim: qadriyatlarni singdirish va sport ruhini tarbiyalaydigan va himoya qiladigan xatti-harakatlarni rivojlantirish, qasddan va bexosdan dopingning oldini olishni o'rganish va o'rgatish jarayonidir.

Tadbir: bitta o'tkazuvchi organ ostida birgalikda o'tkaziladigan bir qator individual musobaqalardir (masalan, olimpiya o'yinlari, jahon chempionatlari yoki qit'alar o'yinlari).

Tadbir joylari: tadbir o'tkazuvchi organ tomonidan belgilangan joylar.

Xalqaro tadbir: Xalqaro olimpiya qo'mitasi, Xalqaro paralimpiya qo'mitasi, Xalqaro federatsiya, Yirik tadbir tashkilotchisi yoki boshqa Xalqaro sport tashkiloti tadbir uchun boshqaruv organi hisoblanadigan tashkilot tomonidan o'tkaziladigan xalqaro tadbir yoki

musobaqa.

Xalqaro darajadagi sportchi: har bir Xalqaro federatsiya tomonidan belgilangan xalqaro miqyosda sport bilan shug'ullanadigan, sinov va tekshiruvlarning Xalqaro standartiga mos keladigan sportchilardir.

[Xalqaro musobaqaga sharh: Xalqaro sinov va tergov standartiga muvofiq, Xalqaro federatsiya mustaqil holda sportchilarni tasniflash uchun quyidagi mezonlardan foydalanadi. Misol uchun, reyting bo'yicha ayrim xalqaro musobaqalarda qatnashadigan, litsenziya turi bo'yicha va boshqa mezonlar. Biroq, u ushbu mezonlarni aniq va ixcham shaklda nashr etishi kerak va sportchilar o'zlarining darajalarini tez va oson aniqlay olishadi, agar mezonlar aniq ishtirokchilar ro'yxatini o'z ichiga olsa hamda mas'ul xalqaro federatsiya bo'ladigan xalqaro musobaqalarning ro'yxatini e'lon qilishi kerak.]

Xalqaro standart: Kodeksni qo'llab-quvvatlash uchun WADA tomonidan qabul qilingan standartdir. Xalqaro standartga rioya qilish (boshqa muqobil standart, amaliyot yoki protseduradan farqli o'laroq) Xalqaro standartda ko'rib chiqilgan protseduralar to'g'ri bajarilgan degan xulosaga kelish uchun yetarli bo'ladi. Xalqaro standartlar Xalqaro Standartga muvofiq chiqarilgan har qanday texnik hujjatlarni o'z ichiga oladi.

Asosiy tadbir tashkilotchilari: Milliy olimpiya qo'mitalarining viloyat tashkilotlari va har qanday qit'a, mintaqaviy yoki boshqa xalqaro tadbirlarda boshqaruvchi organ vazifasini bajaradigan boshqa xalqaro multisport tashkilotlari.

Voyaga yetmagan sportchi: o'n sakkiz yoshga to'lmagan sportchi.

Milliy antidoping tashkiloti: har bir mamlakat tomonidan antidoping qoidalarini qabul qilish va amalga oshirish, namunalar to'plamini boshqarish, test natijalarini boshqarish va natijalarni boshqarish bo'yicha asosiy vakolat va mas'uliyatga ega bo'lgan milliy darajadagi tashkilotdir. Agar ushbu tashkilot vakolatli davlat organi tomonidan amalga oshirilmagan (tasdiqlanmagan) bo'lsa, tashkilot mamlakat Milliy olimpiya qo'mitasi yoki uning vakili hisoblanadi.

Milliy tadbir: xalqaro musobaqa bo'lmagan, xalqaro yoki milliy darajadagi sportchilar ishtirokidagi sport musobaqasi yoki tadbirdir.

Milliy darajadagi sportchi: har bir Milliy antidoping tashkiloti tomonidan test va tekshiruvlarning xalqaro standartiga muvofiq belgilangan milliy darajada sport bilan shug'ullanadigan sportchilar.

Milliy olimpiya qo'mitasi: Xalqaro olimpiya qo'mitasi tomonidan tan olingan tashkilot. Milliy olimpiya qo'mitasi milliy sport konfederatsiyasi dopingga qarshi sohada Milliy olimpiya qo'mitasining odatdagi vazifalarini o'z zimmasiga olgan mamlakatlarda Milliy sport konfederatsiyasini ham o'z ichiga oladi.

Mintaqaviy antidoping tashkiloti: a'zo davlatlar tomonidan antidoping qoidalarini qabul qilish va amalga oshirish, namunalarni rejalashtirish va yig'ish, natijalarni boshqarishni o'z ichiga olishi mumkin bo'lgan milliy antidoping dasturlarining vakolatli sohalarini muvofiqlashtirish va boshqarish hamda tinglovlar va mintaqaviy darajada ta'lim dasturlarini o'tkazish uchun tayinlangan mintaqaviy tashkilotdir.

Yillik test ro'yxati: Xalqaro federatsiyalar tomonidan xalqaro va milliy darajadagi sportchilar milliy antidoping tashkilotlari tomonidan alohida tashkil etilgan ro'yxat, xalqaro federatsiya yoki milliy antidoping tashkilotining bir qismi sifatida musobaqada va musobaqadan tashqarida test sinovlari o'tkaziladigan rejasidir, shuningdek sinov va tekshiruvlarning xalqaro standarti 5.5-moddasida ko'rsatilganidek qayerdaligi to'g'risida ma'lumotlarni to'ldirishi talab qilinadi.

Imzolovchilar: Kodeksning 23-moddasida ko'rsatilganidek Kodeksni qabul qiladigan va amalga oshirishga rozi bo'lgan davlatlardir.

Qat'iy javobgarlik: Kodeksning 2.1-moddasi va 2.2-moddasiga binoan antidoping qoidalarini buzganlik uchun antidoping tashkiloti tomonidan sportchi tomonidan qasddan yoki beparvolik orqali foydalanganligini aniqlashi shart emas.

Test olish: Doping nazorati jarayonining sinov taqsimotini rejalashtirish, namunalarni yig'ish, namunalarni qayta ishlash va namunalarni laboratoriyaga tashishni o'z ichiga olgan qismlari.

Terapevtik istisno ruxsatnomasi (TI): terapevtik foydalanishdan ozod qilish sportchiga taqiqlangan modda yoki taqiqlangan usuldan foydalanishga ruxsat beradi. Qachonki terapevtik foydalanishdan istisno qilishning xalqaro standartining 4.4-moddasida ko'rsatilgan shartlar bajarilgan taqdirda kuchga ega bo'ladi.

WADA: Butunjahon antidoping agentligi.

3.2 Kodeksga muvofiqlik xalqaro standartida belgilangan shartlar.

Kodeksga muvofiqlik: Kodeksdagi barcha talablarga yoki Kodeksni imzolagan davlatlarga nisbatan qo'llaniladigan xalqaro standartlarga, shuningdek WADA ijroiya qo'mitasi tomonidan A.3(r)-moddasiga muvofiq har qanday maxsus talablarga muvofiqligidir.

3.3 Ta'limning xalqaro standartiga xos bo'lgan atamalar.

Dopingga qarshi ta'lim: halol sport xatti-harakatlarida vakolatlarni shakllantirish va qarorlar qabul qilish uchun antidoping mavzularida treninglar o'tkazishdir.

Xabardorlikni oshirish: xalol sport bilan bog'liq mavzular va masalalarni ta'kidlash.

Ta'lim rejasi: vaziyatni baholash; ta'lim dasturlarini o'tkazish ro'yxatini aniqlash; maqsadlar; ta'lim faoliyati va monitoring tartib-qoidalari Kodeksning 4-moddasida ko'rsatilganidek bo'lishi lozim.

Ta'lim dasturlarini o'tkazish ro'yxati: tizimni baholash jarayoni orqali aniqlangan maqsadli guruhlar ro'yxati.

Ta'lim dasturi: belgilangan o'quv maqsadlariga erishish uchun Imzolovchilar tomonidan olib boriladigan ta'lim faoliyati to'plami.

O'qituvchi: ta'lim berish uchun o'qitilgan va shu maqsadda Imzolovchilar tomonidan vakolat berilgan shaxs.

Voqealarga asoslangan ta'lim: tadbirda yoki ular bilan birgalikda amalga oshiriladigan har qanday ta'lim faoliyati turi.

Ta'lim bo'yicha ko'rsatmalar: ta'lim bo'yicha ko'rsatma beradigan va WADA tomonidan Imzolovchilarga taqdim etiladigan Butunjahon antidoping dasturida majburiy bo'lmagan hujjat.

Axborot ta'minoti: xalol sport bilan bog'liq aniq, dolzarb ma'lumotlarni taqdim etish.

Oldini olish: dopingni to'xtatish uchun qilingan aralashuvlarga ishora qiladi. Oldini olish uchun to'rtta asosiy o'zaro bog'liq strategiya mavjud: ta'lim, to'xtatish, aniqlash va ijro etish.

Qadriyatlarga asoslangan ta'lim: shaxsning shaxsiy qadriyatlari va tamoyillarini rivojlantirishni ta'kidlaydigan faoliyatni amalga oshirish. Bu o'quvchining o'zini axloqiy tutish uchun qaror qabul qilish qobiliyatini shakllantiradi.

3.4 Standart talqini.

3.4.1 Xalqaro ta'lim standartining rasmiy matni ingliz va fransuz tillarida nashr etiladi. Ingliz va fransuz versiyalari o'rtasida ziddiyat yuzaga kelgan taqdirda, ingliz tilidagi versiyasi ustunlik qiladi.

3.4.2 Kodeks singari, mutanosiblik, inson huquqlari va boshqa amaldagi huquqiy tamoyillarni hisobga olgan holda xalqaro ta'lim standarti ishlab chiqilgan va shu yo'sinda talqin qilinadi va qo'llaniladi.

3.4.3 Xalqaro ta'lim standartining turli qoidalariga izoh beruvchi sharhlar uning talqinini boshqarish uchun ishlatiladi.

3.4.4 Agar boshqacha ko'rsatilmagan bo'lsa, bo'limlar va maqolalarga havolalar xalqaro ta'lim standartining bo'limlaridir.

II-bob. TA'LIM STANDARTLARI

Umumiy ma'lumot

Kodeksning 18.1-moddasi bilan Imzolovchilardan ta'lim dasturlarini rejalashtirish, amalga oshirish, nazorat qilish va baholashni talab qiladi. 4, 5 va 6-moddalarida Imzolovchilarning ushbu majburiy faoliyati bilan bog'liq talablari tasvirlangan.

Imzolovchilar ta'lim dasturlarini ishlab chiqishda madaniy va sport kontekstlari va o'quvchilarning ehtiyojlarini hisobga olishlari kerak.

Imzolovchilar quyidagi to'rt komponentini o'z ichiga olgan ta'lim dasturini ishlab chiqadilar va yetkazib beradilar:

1. Qadriyatlarga asoslangan ta'lim: shaxsning shaxsiy qadriyatlari va tamoyillarini rivojlantirishni ta'kidlaydigan faoliyatni amalga oshirish. Bu o'quvchining o'zini axloqiy tutish uchun qaror qabul qilish qobiliyatini shakllantiradi.

2. Xabardorlikni oshirish: halol sport bilan bog'liq mavzular va masalalarni ta'kidlash.

3. Axborot ta'minoti: halol sport bilan bog'liq aniq, dolzarb ma'lumotlarni taqdim etish.

4. Dopingga qarshi ta'lim: halol sport xatti-harakatlarida vakolatlarni shakllantirish va ongli qarorlar qabul qilish uchun antidoping mavzularida treninglar o'tkazish.

Ta'lim dasturida barcha komponentlar moslashtirilishi kerak. Barcha tadbirlar bir-birini to'ldirishi, qadriyatlarga tayanishi va sport ruhini tarbiyalashi va himoya qilishi kerak.

Imzolovchilar o'z tashkilotlarida ta'limning roli haqida o'ylashlari va ularning qarashlari va ta'lim dasturidan ko'rishni istagan yakuniy natijalari haqida aniq bo'lishi kerak. Ushbu qarash va natija ta'lim rejasida belgilangan maqsadlarni xabardor qilishi kerak.

4. Ta'lim dasturini rejalashtirish

Ta'lim dasturlari dalillarga asoslangan, ta'lim nazariyasi va iloji bo'lsa, ijtimoiy fanlar tadqiqotlari bilan xabardor bo'lishi kerak.

4.1 Ta'lim rejasini ishlab chiqish

4.1.1 Imzolovchilar ta'lim faoliyatini ta'lim rejasi orqali hujjatlashtiradilar. Reja WADA va boshqa Imzolovchilarga so'rov bo'yicha ingliz yoki fransuz tillarida umumiy ma'lumot bilan taqdim etiladi.

4.1.2 Ta'lim rejasini ishlab chiqish uchun Imzolovchilar quyidagi amallarni bajaradilar: mavjud vaziyatni baholash; ta'lim ro'yxatini yaratish, aniq maqsadlar, tegishli tadbirlarni belgilash va monitoring tartiblarini belgilash.

4.2 Mavjud vaziyatni baholash

Baholash jarayonida quyidagilar ko'rib chiqiladi:

4.2.1 Tizimni baholash: Imzolovchilar ular faoliyat yuritadigan muhitni, shu jumladan sport tizimi/tuzilmalarini va milliy/xalqaro kontekstni tavsiflashlari kerak.

4.2.2 Maqsadli guruhlarini aniqlash: Imzolovchilar o'zlarining ta'lim dasturlari uchun barcha potensial maqsadli guruhlarini, birinchi navbatda sportchilar va sportchilarni qo'llab-quvvatlovchi xodimlarni ro'yxatga olishlari kerak. Imzolovchilar, shuningdek, ta'lim berish uchun mas'ul bo'lgan yoki ta'lim berish imkoniyatiga ega bo'lgan boshqa agentliklarni/tashkilotlarni aniqlaydilar.

4.2.3 Resurslar: Imzolovchilar ta'lim dasturini qo'llab-quvvatlash uchun mavjud yoki potensial mavjud bo'lgan moliyaviy va moddiy resurslarni aniqlaydilar.

4.2.4 Joriy ta'lim faoliyati: Imzolovchilar o'zlarining barcha joriy ta'lim faoliyatini tavsiflaydilar.

4.3 Ta'lim ro'yxatini tashkil etish

4.3.1 4.2.2 da belgilangan maqsadli guruhlardan Imzolovchilar ta'lim ro'yxatiga kiritadigan ustuvor guruhlarni belgilaydilar.

4.3.2 Sportchilar: Imzolovchilar dopingga qarshi qoidalariga bo'ysunadigan sportchilarni ta'lim ro'yxatiga kiritish uchun ko'rib chiqadilar. Hech bo'lmaganda Imzolovchilar ro'yxatida yillik test sinov ro'yxatiga kiritilgan sportchilar va sanksiyadan qaytgan sportchilarni o'z ichiga oladi. Imzolovchilar ularning ta'lim ro'yxatiga kengroq guruhni o'z ichiga olishi lozim. Ro'yxatga kiritish uchun asos 4.3.4. da yozilganidek tavsiya etiladi. Bu sportchining antidoping bo'yicha birinchi tajribasi doping test topshirish emas, balki ta'lim orqali bo'lishi kerak degan tamoyilni qo'llab-quvvatlashdir.

4.3.3 Sportchilarni qo'llab-quvvatlash xodimlari: Kodeksning 21.2 moddasiga binoan, sportchini qo'llab-quvvatlash ularning mas'uliyati barcha antidoping siyosati va qoidalarini bilish va ularga rioya qilish hamda ularning dopingga qarshi munosabatlarni rivojlantiradigan sportchi qadriyatlarini va xatti-harakatlarini ta'siridan foydalanishdir.

Imzolovchilar 4.3.2 moddada belgilangan sportchilarning sportchilarni qo'llab-quvvatlovchi xodimlarini ta'lim ro'yxatiga kiritish uchun ko'rib chiqadilar. Sportchilarni qo'llab-quvvatlovchi xodimlarga ko'proq ahamiyat berilishi kerak. Imzolovchilar o'z mablag'lari doirasida sportchilarni qo'llab-quvvatlash xodimlari o'zlarining rollari va majburiyatlarini tushunish va sportchilariga ijobiy ta'sir ko'rsatish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlarga ega bo'lishlarini ta'minlaydilar.

Kodeksda belgilanganidek, ushbu jarayonning bir qismi sifatida quyidagi guruhlar ko'rib chiqiladi: murabbiylar, menejerlar, agentlar, jamoa xodimlari, tibbiyot xodimlari, otalar yoki sportchi bilan ishlaydigan, davolaydigan yoki sport musobaqasida qatnashish yoki unga tayyorgarlik ko'rishda yordam beradigan boshqa shaxslar.

4.3.4 Agar ta'lim havzasiga kiritilmagan sportchilar yoki sportchilarni qo'llab-quvvatlovchi xodimlar bo'lsa, Imzolovchilar nima uchun ular kiritilmaganligi va kelajakda bu qanday hal qilinishi haqida asos beradi.

4.3.5 Boshqa maqsadli guruhlar: yuqorida aytib o'tilganidek, sportchilar va sportchilarni qo'llab-quvvatlovchi xodimlardan tashqari, boshqa maqsadli guruhlar ham rejalashtirish jarayonining bir qismi sifatida ko'rib chiqilishi kerak, lekin ular cheklanmaydi:

- ❖ Bolalar va yoshlar
- ❖ O'qituvchilar
- ❖ Universitet xodimlari va talabalari
- ❖ Sport ma'murlari
- ❖ Mahalliy homiylar

- ❖ Axborot xizmati xodimlari
- ❖ Imzolovchilar tomonidan zarur deb topilgan boshqa shaxslar

4.3.6 Ta'lim ro'yxati: maqsadli guruhlarini aniqlash va birinchi o'ringa qo'ygandan so'ng ta'limni yetkazib berish resurslari va imkoniyatlariga asoslanib, imzolaganlar o'zlarining ta'lim ro'yxatiga kiritiladiganlarni tanlaydilar va ularni ta'lim rejasida hujjatlashtiradilar.

4.4 Maqsad va faoliyat

Ta'lim rejasida ta'lim dasturining umumiy maqsadlari ko'rsatilgan va ta'lim ro'yxatidan maqsadli guruhlar faoliyati bilan bog'liq aniq maqsadlar va muddatlar ko'rsatilgan. Barcha maqsadlar vaqtga moslashtirilishi kerak.

4.5 Monitoring

Ta'lim rejasining hisoboti baholashga yordam berish va doimiy takomillashtirishga yordam berish uchun ta'lim dasturidagi tadbirlarni monitoring qilish tartib-qoidalarini o'z ichiga oladi.

5.0 Ta'lim dasturlarini amalga oshirish

5.1 Qadriyatlarga asoslangan ta'lim, ayniqsa bolalar va yoshlarda maktab va/yoki sport klublari dasturlari orqali va tegishli davlat organlari va boshqa manfaatdor tomonlar bilan hamkorlikda diqqat markazida bo'lishi kerak.

5.2 Imzolovchilar Kodeksning 18.2-moddasida ko'rsatilganidek, ta'lim dasturiga quyidagi mavzularni kiritadilar. Mavzular va tarkib maqsadli auditoriya ehtiyojlarini qondirish uchun moslashtirilishi kerak. Ushbu mavzularga oid ma'lumotlar ommaga taqdim etiladi.

Halol sport bilan bog'liq tamoyillar va qadriyatlar:

- ❖ Kodeksga muvofiq sportchilar, sportchilarni qo'llab-quvvatlovchi xodimlar va boshqa guruhlarining huquq va majburiyatlari,
- ❖ Qat'iy javobgarlik prinsipi,
- ❖ Dopingning oqibatlari, masalan, jismoniy va ruhiy salomatlik, ijtimoiy va iqtisodiy ta'sirlar va sanksiyalar,
- ❖ Antidoping qoidalarini buzish,
- ❖ Taqiqlangan ro'yxatdagi moddalar va usullar,
- ❖ Qo'shimcha foydalanish xavfi,
- ❖ Dori vositalaridan foydalanish va terapevtik foydalanishga Ruxsat olish
- ❖ Peshob, qon va sportchining biologik pasportini o'z ichiga olgan sinov protseduralari,

❖ Ro'yxatdan o'tgan sinov ro'yxatining talablari, shu jumladan qayerdaligi va ADAMSDan foydalanish,

❖ Doping bilan bog'liq xavotirlarni baham ko'rish uchun habar berish.

5.3 5.2-moddada keltirilgan mavzular bo'yicha ta'lim dasturi ro'yxatidan o'tgan sinov ro'yxati to'liq antidoping ta'limi bilan ta'minlanishi kerak.

5.4 Imzolovchilar ta'lim ro'yxatidagi har bir maqsadli guruh uchun o'quv maqsadlarini belgilaydigan asos yaratadilar. Ushbu o'quv maqsadlari o'quvchi har bir mavzu uchun nimani bilishi, nimani tushunishi va qila olishi kerakligini bildiradi. Kompetensiyalar va ko'nikmalar o'quvchi rivojlanishining har bir bosqichida ko'rsatishi kerak bo'lgan ma'lumotlardir.

5.5 Imzolovchilar ta'lim faoliyatini nogiron yoki ta'lim ro'yxatidagi muayyan ehtiyojlarga ega bo'lgan o'quvchilarga moslashtiradilar.

5.6 5.5-modda, shuningdek, ta'lim faoliyati rivojlanish bosqichiga moslashtirilishini va amaldagi barcha qonuniy talablarga javob berishini ta'minlaydigan ta'lim ro'yxatidagi voyaga yetmaganlarga ham qo'llaniladi.

5.7 Imzolovchilar ta'lim rejasining maqsadlariga erishish uchun tegishli ta'lim tadbirlarini tanlaydilar. Yetkazib berish usullari yuzma-yuz sessiyalar, onlayn o'qitish, broshyuralar, targ'ibot kabinalari, web-saytlar va hokazolarni o'z ichiga olishi mumkin., ta'lim bo'yicha ko'rsatmalarda tasvirlanganidek. Imzolovchilar yuzma-yuz ta'lim berish uchun javobgar bo'lgan o'qituvchilarni tayinlaydilar. O'qituvchilar qadriyatlarga asoslangan ta'lim va barcha mavzularda malakali bo'lishi kerak

5.8 Kodeksning 18.2 moddasida, xalqaro ta'lim standarti va ta'lim qo'llanmalari ko'rsatilgan.

5.9 Imzolovchilar sportchilarni rivojlanish bosqichiga mos kelishini ta'minlash uchun ta'lim rejasini rejalashtirish va ishlab chiqishda sportchilarni qamrab olishi kerak. Imzolovchilar tegishli ta'lim faoliyatini sportchilarni jalb qilgan holda yetkazishi kerak.

[5-moddaga sharh: Imzolovchilarga yordam berish uchun WADA turli maqsadli guruhlarga erishishda yordam beradigan ta'lim vositalarining to'liq to'plamini taklif etadi.]

6.0 Ta'lim dasturlarini baholash

6.1 Imzolovchilar har yili o'z ta'lim dasturini baholaydilar. Baholash orqali keyingi yilgi ta'lim rejasi ishlab chiqiladi. Baholash hisoboti WADA-ga so'rov bo'yicha ingliz yoki fransuz tillarida umumiy ma'lumot/xulosa bilan taqdim etiladi.

6.2 Baholash ta'lim rejasidagi aniq maqsadlar bilan bog'liq barcha mavjud ma'lumotlar va ma'lumotlarga asoslanadi va ushbu maqsadlar qay darajada bajarilganligini aniqlaydi.

6.3 Iloji bo'lsa, imzolovchilar akademik sohada yoki boshqa ilmiy-tadqiqot muassasalari bilan baholash va tadqiqot maqsadlarini qo'llab-quvvatlash uchun hamkorlik qilishlari kerak. Ijtimoiy fanlar tadqiqotlari baholash tartib-qoidalarini xabardor qilish uchun ham ishlatilishi mumkin.

[6.3-moddaga sharh: WADA dasturlarni baholash va ta'lim faoliyatini loyihalashtirish to'g'risida ma'lumot berish uchun ijtimoiy fanlarni tadqiq qilish dalillarini taklif etadi.]

III-bob. ROLLAR VA MAS'ULIYAT, HAMKORLIK VA JAVOBGARLIK

7.0 Imzolovchilarning rollari va majburiyatlari

7.1 Umumiy tushuncha

7.1.1 Kodeksining 18.1-moddasida shunday deyilgan: "barcha Imzolovchilar o'zlarining mas'uliyati doirasida va bir-birlari bilan hamkorlikda ta'lim dasturlarini xalqaro ta'lim standartida belgilangan talablarga muvofiq rejalashtiradilar, amalga oshiradilar, nazorat qiladilar va baholaydilar va targ'ib qiladilar."

Uchinchi qismning maqsadlari:

- a) har bir Imzolovchilarning ta'lim bilan bog'liq asosiy vazifalariga aniqlik kiritish;
- b) hamkorlikda ta'lim dasturlari samaradorligini oshirish va takrorlanishini minimallashtirish bo'yicha sa'y-harakatlarni maksimal darajada oshirish;
- c) Imzolovchilar javobgarlikka oid hisobotlar xalqaro ta'lim standarti talablarini umumlashtirish orqali yuborish.

7.2 Milliy antidoping tashkilotlari

7.2.1 Har bir Milliy antidoping tashkiloti o'z mamlakatidagi halol sport bilan bog'liq antidoping ta'limni amalga oshirish bo'yicha vakolatga ega. Milliy antidoping tashkilotlari sportchining antidoping bo'yicha birinchi tajribasi doping nazorati emas, balki ta'lim orqali bo'lishi kerak degan tamoyilni qo'llab-quvvatlashi kerak.

7.2.2 Har bir Milliy antidoping tashkiloti o'z vakolatlari ostidagi va ta'lim ro'yxatida bo'lganlar uchun ta'lim dasturini ishlab chiqadi. Milliy antidoping tashkilotlari o'zlarining ta'lim dasturlari qanday amalga oshirilishini va monitoringini namoyish etish uchun ta'lim rejasini hujjatlashtiradilar. Milliy antidoping tashkilotlari har yili o'zlarining ta'lim dasturlarini baholaydilar.

7.2.3 Yuqoridagilardan tashqari, Milliy antidoping tashkilotlari quyidagilarni amalga oshirishda o'z roliga ega:

- a) tegishli xalqaro federatsiya bilan hamkorlikda xalqaro darajadagi sportchilarga;
- b) Milliy federatsiyalar bilan hamkorlikda yosh sportchilarga;
- c) bolalar va yoshlar davlat organlari bilan hamkorlikda maktab va/yoki sport klublari dasturlari orqali qadriyatlariga asoslangan ta'limni amalga oshirish va sport tizimiga integratsiya qilish choralarini ko'radi.

7.2.4 Kodeksning 20.3.13-moddasiga binoan, xalqaro federatsiyalar milliy federatsiyalardan amaldagi Milliy antidoping tashkiloti bilan kelishilgan holda ta'lim olishlarini talab qiladi

va shu sababli asosiy hamkor sifatida ishtirok etadi va ushbu funksiya Milliy antidoping tashkiloti tomonidan qo'llab-quvvatlanadi.

7.2.5 Mintaqaviy antidoping tashkiloti tarmog'ining bir qismi bo'lgan Milliy antidoping tashkilotlari har yili o'zlarining mintaqaviy antidoping tashkilotiga ta'lim rejasini va umumiy/xulosani taqdim etadilar.

7.3 Xalqaro federatsiyalar

7.3.1 Kodeksning 18.2.3-moddasiga binoan o'z mezonlari bilan belgilanadigan xalqaro darajadagi sportchilarga qaratilgan ta'lim dasturlari xalqaro federatsiyalar uchun ustuvor vazifa hisoblanadi. Har bir xalqaro federatsiya sportchining prinsipini qo'llab-quvvatlashi kerak, dopingga qarshi birinchi tajriba doping nazorati emas, balki ta'lim orqali bo'lishi kerak.

7.3.2 Har bir xalqaro federatsiya o'z vakolatlari ostidagi va ta'lim ro'yxatida bo'lganlar uchun ta'lim dasturini ishlab chiqadi. Xalqaro federatsiyalar o'zlarining ta'lim dasturlari qanday amalga oshirilishini va monitoringini namoyish etish uchun ta'lim rejasini hujjatlashtiradilar. Xalqaro federatsiyalar har yili o'zlarining ta'lim dasturlarini baholaydilar.

7.3.3 Test sinovlari o'tkaziladigan va sinov vakolatiga ega bo'lgan xalqaro tadbirlarda xalqaro federatsiyalar tadbirlariga asoslangan ta'lim berishni ko'rib chiqadilar. Bu mahalliy Milliy antidoping tashkiloti yoki iloji bo'lsa, mintaqaviy antidoping tashkiloti, Milliy federatsiya va yirik tadbir tashkiloti bilan hamkorlikda amalga oshirilishi kerak. Xalqaro tadbirlarda ishtirok etadigan sportchilar va ularni qo'llab-quvvatlovchi xodimlar tadbir oldidan Kodeksning 5-moddasiga muvofiq ta'lim olishlari kerak.

7.3.4 Xalqaro federatsiya milliy federatsiyalardan amaldagi milliy antidoping tashkiloti bilan hamkorlikda kodeksning 20.3.13-moddasiga binoan ta'lim olishni talab qiladi.

[7.3-moddaga sharh: xalqaro federatsiyalarga xalqaro darajada bo'lmagan sportchilar va ularni qo'llab-quvvatlovchi xodimlarni o'z vakolatlari ostida o'qitishga hech narsa to'sqinlik qilmaydi. Xalqaro federatsiyalar o'zlarining nomidan boshqa Imzolovchilar, Milliy federatsiyalar yoki uchinchi shaxslar tomonidan o'tkaziladigan tadbirlarga asoslangan ta'lim dasturlari xalqaro ta'lim standartida belgilangan talablarga muvofiq amalga oshirilishini buyurishlari shart.]

7.4 Asosiy tadbir tashkilotchilari

7.4.1 Asosiy tadbir tashkilotchilari Kodeksning 20.6.8-moddasiga binoan to'g'ridan-to'g'ri o'z vakolatlari ostida bo'lgan tadbirlarda ta'lim faoliyatini ta'minlaydi. Tadbirlarga asoslangan ta'lim keng jamoatchilik va ommaviy axborot vositalarini qamrab olish va ijobiy ta'sir ko'rsatish imkoniyatiga ega.

7.4.2 Yirik tadbir tashkilotchilari test sinovlari o'tkaziladigan va ular sinov organi bo'lgan barcha tadbirlarga asoslangan ta'limni ko'rib chiqadilar. Musobaqada qatnashadigan va o'z tadbirlarida qatnashadigan sportchilar va sportchilarni qo'llab-quvvatlovchi xodimlar tadbir oldidan ta'lim olishlari kerak. Buni mahalliy tashkiliy qo'mita, Milliy antidoping tashkiloti va tegishli xalqaro va milliy federatsiyalar bilan hamkorlikda amalga oshirishi kerak.

7.5 Milliy olimpiya va paralimpiya qo'mitalari

7.5.1 Kodeksning 20.4.6-moddasiga binoan, agar Milliy antidoping tashkiloti mavjud bo'lmasa, Milliy olimpiya qo'mitasi (yoki iloji boricha Milliy paralimpiya qo'mitasi) o'z mamlakatlarida ta'lim va 7.2-moddasida keltirilgan vazifalar bo'yicha vakolatli hisoblanadi.

7.5.2 Agar Milliy antidoping tashkiloti mavjud bo'lsa, Milliy olimpiya qo'mitasi yoki (Milliy paralimpiya qo'mitasi) olimpiya/paralimpiya o'yinlarida qatnashish maqsadida tanlangan sportchilar va sportchilarni qo'llab-quvvatlash xodimlarini ta'minlash uchun o'zlarining Milliy antidoping tashkiloti bilan hamkorlik qiladi (Milliy olimpiya qo'mitasi yoki Milliy paralimpiya qo'mitasi qatnashadi yoki mezbonlik qiladi) hamda Kodeksning 5-moddasiga binoan tadbir oldidan antidoping ta'limini tashkillashtiradi.

7.5.3 Milliy olimpiya qo'mitasi (yoki Milliy paralimpiya qo'mitasi) milliy federatsiyalardan amaldagi Milliy antidoping tashkiloti bilan muvofiqlashtirilgan holda Kodeksning 20.4.12-moddasida ko'rsatilgandek ta'lim olishni talab qiladi.

7.6 Mintaqaviy antidoping tashkilotlari

7.6.1 Mintaqaviy antidoping tashkilotlari o'zlarining a'zo davlatlarini ta'lim dasturlarini amalga oshirishda qo'llab-quvvatlaydilar va Kodeksning 21.4.7-moddasiga binoan ta'limni targ'ib qiladilar.

7.6.2 Mintaqaviy antidoping tashkilotlari ta'lim dasturlarini muvofiqlashtirish va yetkazib berishni qo'llab-quvvatlash uchun o'z mintaqalarida Milliy antidoping tashkilotlari, hukumatlar va Milliy olimpiya qo'mitalari (yoki Milliy paralimpiya qo'mitasi) bilan ishlaydi.

7.6.3 Mintaqaviy antidoping tashkilotlari o'z mintaqalarida ta'lim olish uchun bilim markazi bo'lishi kerak, shu bilan ular Milliy antidoping tashkilotining ta'lim dasturlari bilan bog'liq barcha tegishli tarkib va materiallarni to'playdilar va hamma uchun taqdim etadilar.

7.7 Butunjahon antidoping agentligi (WADA)

7.7.1 WADA o'z manfaatdor tomonlarini xalqaro ta'lim standartiga muvofiq samarali ta'lim dasturlarini ishlab chiqish va yetkazib berishda qo'llab-quvvatlaydi.

7.7.2 WADA Imzolovchilar tomonidan foydalanish yoki boshqa har qanday shaxs tomonidan to'g'ridan-to'g'ri foydalanish uchun ta'lim materiallarini taqdim etadi.

7.7.3 WADA Kodeksga muvofiqlik jarayoni orqali Imzolovchilar tomonidan Kodeksga rioya qilish va xalqaro ta'lim standartiga muvofiqligini ta'minlash uchun javobgardir.

8.0 Boshqa Imzolovchilar bilan hamkorlik qilish va tan olish

8.1 Imzolovchilar ta'lim dasturlarining takrorlanishini minimallashtirish va samaradorligini oshirish uchun ta'lim harakatlarini muvofiqlashtiradilar. Xususan:

a) Imzolovchilar ta'lim faoliyatini rejalashtirishda boshqa tegishli Imzolovchilar bilan

maslahatlashadilar.

b) Imzolovchilar hayotiy voqealarga asoslangan antidoping ta'limi uchun majburiyatlariga asoslangan holda oldindan kelishib olishlari lozim. Bu Kodeksning 7-moddasida ko'rsatilgan vazifa va majburiyatlarga muvofiq amalga oshirilishi kerak.

c) Imzolovchilar o'zlarining ta'lim rejalari yoki umumiy/xulosalarini so'rov bo'yicha boshqa tegishli Imzolovchilar bilan bo'lishadilar.

8.2 Ta'lim dasturlarini tan olish

8.2.1 Imzolovchilar boshqa Imzolovchilar tomonidan amalga oshirilgan ta'lim dasturlarini tan oladilar va ushbu dasturni ularning ta'lim ro'yxatidagilarga o'tkazilganligi isbotlanganda tan olishlari mumkin, agar dastur Kodeksning 5-moddasiga muvofiq topshirilgan bo'lsa. Tan olinadigan dastur bu boshqa tegishli Imzolovchilar va ta'lim ro'yxatidagilarga aniq yetkazilishi kerak. Ushbu jarayon sportchilar va sportchilarni qo'llab-quvvatlash xodimlari bilan hamkorlikda o'tkazish antidoping ta'limining takrorlanishini minimallashtirishi kerak. Bu, shuningdek, Imzolovchilarga o'z sa'y-harakatlarini yana-da samarali yo'naltirish va maqsadli guruhlariga e'tibor qaratishda yordam beradi.

9.0 Hisobdorlik

9.1 Imzolovchilar quyidagilar orqali javobgarlikka tortiladi:

a) Ta'lim rejasi quyidag:

I. Mavjud vaziyatni baholash;

II. Ta'lim ro'yxatini tashkil etish (shu jumladan; har qanday ro'yxatga kirmagan sportchilar va sportchilarni qo'llab-quvvatlovchi xodimlarni kelajakda kiritishni ham hisobga olish);

III. Maqsadlar va tegishli tadbirlar;

IV. monitoring jarayonlari.

b) ta'lim dasturining yillik bahosini yakunlash, shu jumladan ta'lim rejasida belgilangan barcha maqsadlarning holati to'g'risida hisobot berish;

c) Imzolovchilar tomonidan Kodeksga rioya qilishning xalqaro standartida ko'rsatilgan Kodeksga muvofiqlik jarayoni va unga bog'liq oqibatlar bilan tanishtirish.